

Høringsnotat: Integreringsstønad for nyankomne flyktninger

Skolenes landsforbund (SL) takker for muligheten til å gi innspill. Vi organiserer ansatte som hver dag står i førstelinjen av integreringsarbeidet. Derfor ser vi tydelig hva som fungerer – og hva som ikke gjør det. Skal integreringsstønaden bli et reelt virkemiddel, må den støtte opp under kvalitet i opplæringen, ikke skape nye barrierer.

Integreringspolitikk må bygge mennesker – ikke mistenkeliggjøre dem

I høringsnotatet ligger det en tydelig forventning om at økonomiske insentiver skal «motivere» deltakelse. SL mener dette er en feilslått tilnærming. Nyankomne flyktninger trenger først og fremst trygghet, forutsigbarhet og et opplæringstilbud som faktisk holder mål. Å stramme inn økonomien for å presse folk raskere gjennom løp, er ikke integrering – det er kortsiktig symbolpolitikk.

Kvaliteten i opplæringen er helt avgjørende

Det er i klasserommet grunnlaget for integreringen legges. Derfor må staten ta ansvar for at kommunene faktisk har mulighet til å levere et godt tilbud. I dag er situasjonen altfor sårbar:

- Mange kommuner mangler kvalifiserte lærere.
- Midlertidighet og deltidsstillinger svekker både kvalitet og rekruttering.
- Ressursene til voksenopplæringen er allerede presset til bristepunktet.

Hvis integreringsstønaden innføres uten samtidig styrking av opplæringen, vil resultatet bli dårligere undervisning og svakere integrering.

Vi advarer mot en ordning som kan øke forskjellene

SL er bekymret for at forslaget kan føre til:

- **Økt økonomisk usikkerhet** for mennesker som allerede står i en svært krevende livssituasjon.
- **Større forskjeller mellom kommuner**, der kvaliteten på opplæringen blir avhengig av lokal økonomi og kapasitet.
- **Mer byråkrati og kontroll**, på bekostning av tid til undervisning og oppfølging.

Integreringsstønaden må ikke bli et system som straffer dem som trenger mest støtte for å kunne delta.

Fleksibilitet er ikke «snillisme» – det er nødvendig for læring

Mange nyankomne har traumer, helseutfordringer eller omsorgsoppgaver. Et rigid aktivitetskrav vil ikke gjøre dem mer integrert. Det vil gjøre det vanskeligere å møte opp, vanskeligere å lære og vanskeligere å fullføre. En ordning uten rom for menneskelige hensyn er ikke bare urealistisk – den er direkte kontraproduktiv.

Barn må skjermes – alltid

SL vil være helt tydelige: Barn skal ikke rammes av økonomiske sanksjoner. Barnefattigdom er allerede et alvorlig samfunnsproblem. Integreringsstønaden må ikke bidra til å gjøre situasjonen verre.

Våre råd:

For at integreringsstønadene skal fungere etter hensikten, må følgende ligge til grunn:

- **Øremerkede midler til kommunene** for å sikre kvalitet i norskopplæring og grunnskole for voksne.
- **Styrking av lærerkompetanse**, inkludert finansiering av videreutdanning og rekruttering til faste stillinger.
- **Reell fleksibilitet i aktivitetskravene**, slik at ordningen ikke straffer sykdom, traumer eller omsorgsoppgaver.
- **Retten til utvidet opplæringstid** for deltakere med lite skolebakgrunn – uten økonomiske sanksjoner.
- **Barn skal skjermes fullt ut** fra økonomiske konsekvenser av foreldres situasjon.

Integrering handler om mennesker, ikke om økonomiske pisker. Skal vi lykkes, må vi investere i kvaliteten på opplæringen og i de ansatte som står i dette arbeidet hver dag.

Integreringsstønadene må derfor utformes slik at den styrker opplæringen, ikke undergraver den. Styrket opplæring er et viktig vilkår for at flere flyktninger skal komme ut i arbeid.

For å lykkes med integreringen må regelverket for integreringsstønadene utformes slik at det ikke skaper eller forsterker økonomiske forskjeller mellom nyankomne flyktninger. Et system som gir ulik økonomisk trygghet, kan føre til nye utfordringer – både for den enkelte og for kommunene som skal følge dem opp. Dersom økonomiske vilkår varierer for sterkt, risikerer vi at ulikhetene får ringvirkninger i form av svekket deltakelse, dårligere læringsutbytte og økt sosial uro. Regelverket må derfor bygge på rettferdighet, like muligheter og stabile rammer, slik at integreringsstønadene faktisk bidrar til inkludering, ikke til nye barrierer.

På vegne av Skolenes landsforbund

Bodil Gullseth

2. nestleder Skolenes landsforbund

976 68 399

bg@skolenes.no